

02.02.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**2 Şubat 2022
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

2 Şubat 2022 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK) ile Çin Halk Cumhuriyeti Hong Kong Özel İdare Bölgesi Ortak Mali İstihbarat Birimi (JFIU) Arasında Karapara Aklama, Bağlantılı Öncül Suçlar ve Terörizmin Finansmanı ile İlgili Finansal İstihbarat Değişiminde İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5137)
- İthalat Rejimi Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5138)
- Tasfiye Olan S.S. Güneydoğu Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinin Kamuya Olan Borçlarının Terkin Edilmesine Dair Karar ile Tasfiye Olan S.S. Meyve ve Mamülleri Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinin Kamuya Olan Borçlarının Terkin Edilmesine Dair Karar (Karar Sayısı: 5139)
- Tarımsal Kuraklıkla Mücadele ve Kuraklık Yönetimi Çalışmaları Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5140)
- Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Ana Statüsü Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5141)
- Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatını Oluşturan Birimlerin Nitelik, Kurulduğu Şehir ve Ülke, Görev Alanı, Akredite Edildiği Ülkeler ve Bağlı Bulunduğu Misyonlar Hakkındaki 13/4/1999 Tarihli ve 99/12770 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5142)
- Samsun Üniversitesi Rektörlüğüne Bağlı Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesinin Adının Özdemir Bayraktar Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi Olarak Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5143)
- 6306 Sayılı Kanun Kapsamında Hak Sahiplerince Bankalardan Kullanılacak Kredilere Sağlanacak Faiz Desteğine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 5144)
- Antalya İli, Alanya ve Gazipaşa İlçeleri Sınırları İçerisinde Bulunan Alanya-Gazipaşa-Kahyalar Kıyı Bandı Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Bazı Alanların Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5145)
- Sinop İli, Erfelek İlçesi, Merkez Mahallesinde Bulunan Taşınmazın, Otogar ve İtfaiye Hizmet Binası Yapılması Amacıyla Erfelek Belediye Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5146)
- 154 kV Nilüfer GIS Trafo Merkezi Sahası ve Bağlantı Yolu Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5147)
- Kamulaştırma Bilgileri ve Güzergâhları Gösterilen Enerji Nakil Hatlarının Yapımı Amacıyla Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5148)

YÖNETMELİKLER

- Mal Memurlarının Kayyımlığı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 5149)
- Uluslararası İşgücü Kanunu Uygulama Yönetmeliği
- Hayvansal Gıdalar İçin Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü Disiplin Amirleri Yönetmeliği

TEBLİĞLER

- Yerli Hayvan Irk ve Hatlarının Tescili Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2004/39)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/52)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2022/1)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2022/2)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 22/9/2021 Tarihli ve E: 2018/75, K: 2021/61 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 28/12/2021 Tarihli ve 2018/37136 Başvuru Numaralı Kararı

Koyun Keçi Bilgi Sistemi, başvurulara yeniden açılıyor

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, Koyun Keçi Bilgi Sistemi'nin (KKBS) 2-7 Mart tarihlerinde yeniden açılarak başvuruların alınacağını bildirdi.

Anaç koyun keçi desteklemeleri için çeşitli sebeplerle başvuruda bulunamamış yetiştiriciler için Koyun Keçi Bilgi Sistemi (KKBS), başvurulara 2-7 Mart tarihlerinde yeniden açılacak.

Anaç koyun başına 30 lira, anaç keçi başına 35 lira olan destekleme ödemelerine bazı yetiştiricilerin süresi içinde başvuru yapamadıklarını kaydeden Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, yetiştiricilerin desteklemelerden mahrum kalmamaları için Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli ile yaptıkları görüşmelerin olumlu sonuçlandığını aktardı.

Yetiştiricilere başvuru için bir şans daha verildiğini kaydeden Çelik, "Destekleme şartlarını taşıyan yetiştiricilerimizin 2021 yılı anaç koyun keçi destekleme başvuru kayıtları 2-7 Mart 2022 tarihlerinde il birliklerimizce KKBS'ye yapılacak, Tarım ve Orman il/ilçe müdürlüklerince yerinde yapılacak tespitler doğrultusunda desteklemeye dahil edilecektir." bilgisini verdi.

"Yetiştiricilerin mağduriyeti giderilecek"

Sistemin açılmasıyla daha önce başvuramayan yetiştiricilerin mağduriyetinin giderileceğini vurgulayan Çelik, şu değerlendirmede bulundu: "Tüm yetiştiricilerimizin verilen desteklemelerden en iyi şekilde faydalanması temel arzumuzdur. Ekonomik açıdan zor günler geçiren yetiştiricilerimize verilen destekler biraz olsun nefes aldırılmaktadır. Bu şansı iyi değerlendirerek başvuru süresinin kaçırılmaması yetiştiricilerimizin yararına olacaktır."

TZOB: Üretici ile market arasındaki fiyat farkı 4,5 kata yaklaştı

TZOB Genel Başkanı Bayraktar, ocak ayında üretici ile market arasındaki fiyat farkının 4,5 kata yaklaştığını ifade etti.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, ocak ayında üretici ile market arasındaki fiyat farklarını değerlendirdi.

Ocakta üretici ile market arasındaki fiyat farkının en fazla yüzde 339,5 ile elmada görüldüğünü belirten Bayraktar, bunu yüzde 293,65 ile kuru soğan, yüzde 287,10 ile portakal, yüzde 236,19 ile yeşil mercimek, yüzde 224,04 ile marul ve yüzde 222,38 ile nohudun takip ettiğini bildirdi.

Bayraktar, üretici fiyatlarıyla tüketici fiyatlarını kıyaslayarak, şunları kaydetti:

"Ocak ayında üretici ile market arasındaki fiyat farkı 4,5 kata yaklaştı. Elma 4,4 kat, kuru soğan ve portakal 3,9, yeşil mercimek 3,4 kat, marul ve nohut 3,2 kat, limon ve kuru üzüm 3,1 kat fazlaya tüketiciye satıldı. Üreticide 2 lira olan elma 8 lira 79 kuruşa, 63 kuruş olan kuru soğan 2 lira 48 kuruşa, 1 lira 55 kuruş olan portakal 6 liraya, 8 lira 18 kuruş olan yeşil mercimek 27 lira 50 kuruşa, 2 lira 8 kuruş olan marul 6 lira 74 kuruşa, 8 lira 40 kuruş olan nohut 27 lira 8 kuruşa, 2 lira olan limon 6 lira 14 kuruşa satıldı."

"Marketlerde geçen ay fiyatı en fazla artan ürün sivri biber"

Ocak ayında, markette 43 ürünün 37'sinde fiyat artışı, 5'inde fiyat azalışı görüldüğüne işaret eden Bayraktar, "Üreticide ise 35 ürünün 19'unda fiyat artışı, 5'inde fiyat azalışı

meydana geldi. Üreticide 11 üründe fiyatlar değişmezken markette 1 ürünün fiyatı değişmedi." ifadelerini kullandı.

Bayraktar, geçen ay fiyatı en fazla artan ürünlere ilişkin bilgi verirken şu değerlendirmede bulundu:

"Markette en fazla fiyat artışı yüzde 91,32 ile sivri biberde görüldü. Sivri biberdeki fiyat artışını yüzde 75,15 ile maydanoz, yüzde 74,52 ile kabak, yüzde 69,56 ile salatalık, yüzde 56,7 ile yeşil soğan, yüzde 56,11 ile patlıcan, yüzde 35,79 ile mandalina, yüzde 27,65 ile lahana, yüzde 26,13 ile nohut, yüzde 26,03 ile ıspanak, yüzde 24,61 ile domates, yüzde 22,8 ile limon izledi."

Markette fiyat düşüşünün yüzde 19,48 ile en fazla kuru soğanda görüldüğünü bildiren Bayraktar, bu ürünlerdeki fiyat düşüşünü yüzde 10,36 ile toz şeker, yüzde 9,64 ile portakal, yüzde 2,43 ile yoğurt, yüzde 1,24 ile yumurtanın izlediğini ifade etti.

"Üreticide de fiyatı en çok düşen ürün kuru soğan"

Bayraktar, geçen ay üretici fiyatlarında havuç, elma, kuru fasulye, kırmızı mercimek, yeşil mercimek, nohut, pirinç, kuru kayısı, kuru üzüm, kuru incir ve zeytinyağında değişim olmazken kuru soğanın yüzde 30 azalmayla fiyatı en fazla düşen ürün olduğunu aktardı.

Fiyat düşüşünde ikinci sırada yüzde 16,22 ile portakalın geldiğini belirten Bayraktar, bunu yüzde 11,89 ile limon, yüzde 10,37 ile patates, yüzde 2,80 ile yumurtanın izlediğini bildirdi.

Bayraktar, üreticide en fazla fiyat artışı görülen ürünlere ilişkin şu bilgileri verdi:

"Üreticide en fazla fiyat artışı yüzde 174,76 ile maydanozda görüldü. Maydanozdaki fiyat artışını yüzde 159,56 ile mandalina, yüzde 101,24 ile yeşil fasulye, yüzde 100 ile sivri biber, yüzde 96,95 ile kabak, yüzde 92 ile patlıcan, yüzde 61,48 ile yeşil soğan, yüzde 57,05 ile salatalık, yüzde 51,11 ile ıspanak, yüzde 40,54 ile marul, yüzde 34,56 ile domates, yüzde 20,26 ile pırasa takip etti."

"Soğuğa bağlı verim düşüklükleri üretim maliyetlerini artırdı"

Fiyat değişimlerinin nedenlerine ilişkin değerlendirmede bulunan Bayraktar, şunları kaydetti:

"Ocakta hava sıcaklıklarının normallerin altında gerçekleşmesi ve ülke genelinde kar yağışlarının fazla olması yurdun pek çok yerinde üreticinin tarlasına girememesine, ürünlerin kar altında kalmasına ve hasadın zorlaşmasına sebep oldu. Aşırı soğuklara bağlı olarak seralarda ısınma maliyetleri arttı. Soğuğa bağlı verim düşüklükleri, hasat sürelerinin uzaması ve arzın azalması da üretim maliyetlerini artırdı."

Bayraktar, salatalık, kabak, yeşil fasulye, biber, domates, patlıcanda bu dönem arzın örtü altından sağlandığını hatırlatarak, hava sıcaklıklarının düşmesi ve bitki gelişiminin yavaşlamasıyla hasat edilen ürün miktarındaki azalmanın fiyat artışına yol açtığına dikkati çekti.

Kışlık sebzelerdeki fiyat değişimine de değinen Bayraktar, ıspanak, pırasa, lahana, karnabahar gibi ürünlerde de düşük hava sıcaklıkları nedeniyle yavaş gelişimin yanı sıra düşük hava sıcaklıklarının kışlık sebzeleri olumsuz etkilemesinin de fiyatlarda artışa yol açtığını bildirdi.

Bayraktar, kuru soğanda rekolte fazlası olduğunu belirterek, üreticinin ihracatta yeni pazarlar bulunmasını ve Toprak Mahsulleri Ofisinin duruma müdahale etmesini beklediğini aktardı.

Soğuk sebebiyle bazı bölgelerde narenciyenin dondan etkilendiğine işaret eden Bayraktar, "Üreticideki fiyat artışı mandalina çeşidi farklılığından kaynaklanıyor. Geçen ay ve bu ay çeşitlerin hasadının farklı olması sebebiyle fiyatlar yükselmiş gibi görünüyor." değerlendirmesinde bulundu.

Finansman maliyetlerinde ‘kolaylık sağlansın’ talebi!

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıkladığı yeni KGF destekleri, işletme sermayesi gittikçe eriyen, kamu ve özel bankalardan krediye erişimde zorlanan iş dünyası tarafından memnuniyetle karşılandı. Paketin detaylarını bekleyen işletmeler, kullanılacak finansmanın maliyetlerinin de uygun olmasını ümit ediyor. Ayrıca 60 milyar TL olan limitin bir miktar daha artırılması yönünde talepler var.

Finansmana erişim konusunda uzun süredir sıkıntı yaşayan iş dünyası, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından açıklanan Kredi Garanti Fonu kefaleti ile kullanılacak 60 milyar TL'lik üç yeni destek paketini olumlu karşıladı. Paketin detaylarını bekleyen iş dünyası, finansmanın maliyetinde de kolaylık talep ediyor. Cumhurbaşkanı'nın açıklamalarının hemen ardından iş dünyasının çatı örgütlerinin başkanları Twitter'dan görüşlerini paylaştı.

TOBB, İTO, MÜSİAD: Piyasalara olumlu yansır

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıkloğlu, “Cumhurbaşkanımız tarafından açıklanan Kredi Garanti Fonu kefaleti ile kullanılacak 60 milyar TL'lik üç yeni destek paketinin piyasaya olumlu yansımaları bekliyoruz. Ülkemize ve firmalarımıza hayırlı olsun” ifadelerini kullandı. Yine konuya ilişkin Twitter üzerinden bir açıklama yapan İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç, üç yeni paketin, üretici ve ihracatçı şirketlere önemli katkı sağlayacağını söylerken, “Yatırım, istihdam, üretim ve ihracat yapan şirketlere

desteklerin devamı çok önemli” şeklinde görüşlerini paylaştı. Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜ- SİAD) Başkanı Mahmut Asmalı da sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, söz konusu paketlerle firmalara büyük kolaylık sağlanmış olacağına dikkat çekerken, “Aynı zamanda özellikle tarımsal destekleme bütçesinin 29 milyar TL'ye çıkarılmasını memnuniyetle karşılıyoruz. MÜSİAD olarak üretim alanlarının güçlendirilmesini önemsiyoruz” dedi.

Firmalara nefes aldırarak hedefler için itici güç olacak

Destek paketi ile ilgili DÜNYA'ya değerlendirmelerde bulunan Dış İlişkiler Ekonomi Kurulu (DEİK) Başkanı Nail Olpak “Kredi Garanti Fonu kapsamındaki 3 yeni destek paketi, pandemi sürecinin olumsuz etkileri dışında teminat bulmakta zorlanan firmalarımıza nefes aldırarak çok önemli bir adım. KGF kapsamındaki destek paketleri ile iş dünyamıza 60 milyar TL'lik kefalet limiti açılması, yatırım ve ihracattaki hedeflerimize ulaşmamızda itici güç olacak. Piyasaların da olumlu yanıt vereceği böylesine isabetli destek paketleri, şirketlerimizin büyümesi ve istihdama katkısı açısından da son derece değerli. İş dünyamıza hayırlı olsun” diye konuştu. İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İKMİB) Yönetim Kurulu Başkanı Adil Pelister de, 3 ayrı destek paketini KOBİ'lerin ve ihracatçıların sermayesini güçlendirecek finansmana ulaşması bakımından önemli bulduklarını söylerken, “60 milyar TL'ye ulaşması beklenen paket tutarının belki biraz daha artırılarak KOBİ ihracatçılarına verilen destek biraz daha pekiştirilebilir. Özellikle kalkınma planlarındaki öncelikli hedef sektörler arasında bulunan kimya sektörümüz, yatırım destek paketinden yararlanabilir. Kimya sektörümüzde katma değeri yüksek yerli ve milli üretimi önemsiyoruz. Sektörümüzde ithalat bağımlılığını azaltmak için yeni yatırımlara ihtiyaç var. Bu konuda Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi programı ile birlikte bu tarz yatırım ve ihracatı destekleyici paketlerin olması da sektörümüz adına memnuniyet verici” şeklinde konuştu.

Dalgakıran: Sanayinin finansmanı için kalıcı değil konjonktürel çözüm

Türkiye Makine Federasyonu (MAKFED) Başkanı Adnan Dalgakıran bu dönemde sanayinin en önemli sorununun finansman olduğunu hatırlatarak, “Söz konusu paket bu sorunun çözümünde kalıcı bir çözüm değil, konjonktürel bir çözüm. Ancak böyle bile olsa şu dönemde sanayinin çarklarının dönmesine olumlu katkı vereceğini düşünüyorum. Detaylarını bekliyoruz, umarız finansman maliyeti de uygun olur” diye konuştu.

Fayat: Detayları bekliyoruz

TOBB, Hazır Giyim ve Konfeksiyon Sektör Meclisi Başkanı Şeref Fayat da “Uzun zamandır beklenen bir gelişmeydi. Memnuniyetle karşılandı. Yaklaşık 1-1,5 aylık dönemde krediye erişim yoktu. Hem Eximbank kredilerinde yavaşlama vardı hem de kamu-özel bankalar kolay kolay kredi kullandırmıyordu. Pek çok sanayici bu desteği bekliyordu. Paketin dövizle özendirilmeyecek şekilde kullanılacağını anlıyoruz. Sıkı takip edileceğini biliyoruz. Detaylarını bekliyoruz” ifadelerini kullandı.

KOBİ'ye, ihracatçıya ve öncelikli sektörlerle yönelik 3 ayrı paket

Önceki gün kabine toplantısı sonrası açıklamalarda bulunan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kredi Garanti Fonu'nun toplamda 60 milyar TL'lik 3 ayrı kredi kefalet paketi üzerinde hazırlık yaptığını duyurmuştu. Erdoğan tarafından açıklanan kefalet programları şöyle:

- **İşletme Harcamalarında Kartlı Ödeme Desteği:** KOBİ ve KOBİ dışı tüm firmaların finansmana erişimini sağlamak amacıyla kullanılacak.
- **Yatırım Destek Paketi:** Kalkınma planlarındaki öncelikli sektörlerden başlayarak, katma değeri yüksek ürünlerin üretimine yönelik çalışan firmalara kullanılacak. -
İhracat Destek Paketi: Döviz kazandırıcı faaliyet yürüten ve ihracat potansiyeli taşıyan KOBİ'lere kullanılacak.

İmalat PMI, 8 ayın en düşük seviyesinde

Türkiye İmalat PMI, ocakta 50,5 olarak ölçülerek bir önceki veriye göre 1,6 puan geriledi ve son 8 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti.

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olarak kabul edilen İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI (Satın Alma Yöneticileri Endeksi) anketinin Ocak 2022 dönemi sonuçları açıklandı. Anket sonuçlarına göre, manşet PMI ocakta 50,5 olarak ölçülerek aralık ayındaki 52,1 olan seviyenin altında ve son 8 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Manşet PMI, istihdam ve tedarikçilerin teslim süreleri alt endekslerinden gelen katkılar sayesinde ocak ayında eşik değeri 50'nin üzerinde kaydedildi.

Türk imalatçıları geçen aylarda olduğu gibi yine genel olarak Türk lirasındaki değer kaybından kaynaklanan güçlü enflasyonist baskılara vurgu yaptı. Enflasyon oranının aralıkta kaydedilen rekor seviyeye göre azalmasına rağmen, girdi maliyetleri keskin bir şekilde artmaya devam etti. Benzer şekilde satış fiyatları enflasyonu da bir önceki aya göre ılımlı seyretmekle birlikte tarihsel ortalamasının çok üzerinde gerçekleşti. Devam eden fiyat baskıları, firmaların yeni sipariş almakta güçlük çekmesine neden oldu. Böylece ocak ayında toplam yeni siparişler üst üste dördüncü ay yavaşlama kaydetti. Yeni ihracat siparişleri de yedi aylık büyüme sürecinin ardından hız kesti. Yeni siparişlerdeki azalma, firmaların üretim ve satın alma faaliyetlerinde yavaşlamaya yol açtı. Her iki gösterge son iki ayda ivme kaybı sergiledi. Kapasite baskılarının hafiflemesiyle birlikte birikmiş işler de azalmaya devam etti. İş yüklerinin hafiflemesine rağmen, imalatçılar istihdam düzeylerini artırmayı sürdürdü. Bazı firmalar yeni işe alımların yatırım planları kapsamında gerçekleştiğini belirtti. Böylece

istihdam artış eğilimi 20 aya ulaştı. Diğer yandan ocaktaki artış söz konusu dönemin en düşük oranında gerçekleşti. Ham madde temini ve lojistik sıkıntılarının yanı sıra fiyat artışlarından kaynaklanan zorluklar, tedarikçilerin teslimat sürelerinin artmaya devam etmesine yol açtı. Ancak son anket verileri, aksamaların aralık ayına kıyasla çok daha hafif olduğuna işaret etti. Firmaların hem girdi hem de nihai ürün stokları da yılın ilk ayında azalma kaydetti.

'Firmaların ümidi enflasyon baskısının azalmasında'

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi:

“Türk imalatçıları geçen yılın sonlarında olduğu gibi yeni yılın başlangıcında da, enflasyonist ortamda faaliyet göstermenin yol açtığı zorlukları yaşamaya devam etti. Bununla birlikte, fiyat baskılarının hafiflemeye başladığına ilişkin bazı sinyaller dikkat çekti. Firmaların ümidi, bu gelişmenin ilk çeyreğin kalanında devam ederek yeni siparişleri desteklemesi yönünde.”

Sektörlerin tamamına yakınında üretim yavaşladı

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI ocak ayı verileri, imalat sanayi altındaki birçok sektörde zorlu faaliyet koşullarının sürdüğüne işaret etti. Takip edilen 10 sektörün dokuzunda üretim ocakta yavaşladı. Bu sayı bir önceki ay yedi olarak gerçekleşmişti. Üretimde en belirgin düşüşün yaşandığı metalik olmayan mineral ürünler sektöründe Mayıs 2020’den bu yana en sert daralma gözlemlendi. Ocakta üretimi artan tek sektör olan kimyasal, plastik ve kauçuk ürünlerinde güçlü ve önceki aya göre ivmelenen bir üretim büyümesi yaşandı.

Yeni siparişlerde de genel olarak üretim ile benzer bir tablo ortaya çıktı. Büyüme bölgesindeki kimyasal, plastik ve kauçuk sektörü dışında yeni siparişleri artan tek sektör giyim ve deri ürünleri oldu. Firmaların ihracat pazarlarında daha başarılı olmasına rağmen, sadece dört sektör yurt dışından alınan yeni siparişlerde genişleme kaydetti. Fiyat baskılarının ihracat pazarlarındaki müşterileri olumsuz etkilemesine bağlı olarak, yurt dışından alınan yeni siparişlerin arttığı sektör sayısı yediden dörde düştü. Hem girdi maliyetlerinde hem de nihai ürün fiyatlarında artış oranlarının genel olarak azalmasına rağmen enflasyonist baskılar yılın başında yüksek kalmaya devam etti. Girdi maliyetlerinde en keskin artışlar kara ve deniz taşıtları sektöründe gerçekleşirken, nihai ürün fiyatlarındaki en hızlı artış ise metalik olmayan mineral ürünler sektöründe kaydedildi. Maliyet yüklerindeki en düşük oranlı artış kimyasal, plastik ve kauçuk sektöründe ölçülürken en düşük nihai ürün fiyatları enflasyonu ise tekstil sektöründe gerçekleşti.

Ocak ayında enflasyonist baskıların hafiflediğine ilişkin sinyallerin yanı sıra tedarik zincirlerindeki aksamaların yoğunluğu da bir miktar azaldı. Takip edilen 10 sektörden

dokuzunda tedarik zinciri sıkıntıları önceki aya göre hafifledi. Bunun istisnası, teslimat sürelerinin aralık ayı ile aynı oranda arttığı kara ve deniz taşıtları oldu. En uzun tedarik gecikmeleri ise elektrikli ve elektronik ürünler sektöründe yaşandı. Firmaların yaygın olarak karşılaştığı zorluklara rağmen, sektörlerin çoğunluğunda istihdam düzeyinin iyileşmeye devam ettiği gözlemlendi. Ocak ayında 10 sektörün yedisinde istihdam artışı kaydedilirken en güçlü artış makine ve metal ürünleri sektöründe ölçüldü. İstihdamda azalma görülen üç sektör ise tekstil ürünleri, giyim ve deri ürünleri ve metalik olmayan mineral ürünler oldu.

AİHM'den HDP kararı

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, HDP eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın da aralarında olduğu HDP'li 40 milletvekilinin dokunulmazlıklarının kaldırılmasının hak ihlali olduğuna karar verdi. AİHM, milletvekilleri 5'er bin Euro tazminat ödenmesine hükmetti.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), eski HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın da aralarında olduğu HDP'li 40 milletvekilinin dokunulmazlıklarının kaldırılmasını hak ihlali saydı. AİHM, dokunulmazlıkları kaldırılan 40 milletvekiline 5'er bin Euro tazminat ödenmesine karar verdi. Böylece Türkiye, toplamda 200 bin Euro tazminat ödemeye mahkum edilmiş oldu.

AİHM Büyük Dairesi, Demirtaş'ın dokunulmazlığının kaldırılması sonrasında açıklamaları nedeniyle tutuklanmasını, tutukluluk sürecinin uzatılmasını ve bu sürecin referandum ve cumhurbaşkanı seçimi sırasında da devam etmiş olmasını Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 'özgürlük ve güvenlik', 'ifade özgürlüğü' ve 'serbest seçim' haklarıyla ilgili maddelerine aykırı buldu. Demirtaş'ın tutukluluğuna ilişkin "çoğulculuğu bastırma ve demokratik toplum kavramının özünde yer alan siyasi tartışma özgürlüğünü sınırlama yönünde ağır basan bir amaç izlediğinin her türlü makul şüphenin ötesinde tespit edildiği" sonucuna varan AİHM, Sözleşme'nin 'haklara getirilen kısıtlamaların sınırlandırılması' ile ilgili 18'inci maddesinin ihlal edildiğine hükmetti.

Demirtaş'ı AİHM'de temsil eden avukatlardan Ramazan Demir, karara ilişkin sosyal medya hesabında yaptığı paylaşımında şunları kaydetti:

"AİHM, HDP'li 40 milletvekilinin dokunulmazlıklarının kaldırılması ile ilgili ihlal kararını açıkladı. Muhalefetin de koşa koşa ortak olduğu ve Kürt siyasi hareketine karşı Anayasa da açıkça çiğnenerek işlenen suçlarda son perde de bu şekilde kapanmış oldu. AİHM'nin Büyük Daire kararı ile birlikte değerlendirildiğinde gözaltına dahi alınamaması gereken Selahattin Demirtaş ve arkadaşları 5 yıldır cezaevinde. Biten yargılamaların yeniden açılması, devam edenlerin düşürülmesi, tutuklu milletvekillerinin de derhal tahliye edilmesi gerekir." (ANKA)

Putin'den gaz tehdidi: Avrupa sorun yaşayacak

Rusya Devlet Başkanı Putin, "Avrupa'ya gönderilen gaz hacimleri yaklaşık yüzde 40'a kadar düştü ve gelecek yıl Avrupa'daki ortaklarımız, muhtemelen sorun yaşayacak" dedi.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ve Macaristan Başbakanı Viktor Orban ile görüşmesinin ardından açıklamalarda bulundu. Macaristan'ı önemli bir ortak olarak gördüklerini belirten Putin "Macaristan, Rusya'nın Avrupa'da önemli bir ortağıdır. Rusya, Macaristan ile gaz transiti konusunda iş birliğini artırmaya hazır" diye konuştu.

Sputnik'in haberine göre; "Uluslararası meseleler ele alınırken Rusya ile Avrupa Birliği (AB) arasındaki ilişkilerin mevcut durumuna değinildi" diyen Putin, "Elbette Ukrayna ihtilafının  z m  ile ilgili konu da tartişıldı, ihlali sistemik bir hal alan insan hakları alanı da dahil olmak üzere Ukrayna'daki durumu da görüştük" ifadelerini kullandı. Macaristan'ın Rusya ile enerji, ulaştırma, sanayi, tarım alanlarında iş birliğini genişletmeyi önerdiğine dikkat çeken Putin, görüşme sırasında ilgili bakanlarla ve bazı büyük Rus şirketlerinin başkanları ile doğrudan görüştüğünü ve Orban'ın gündeme getirdiği neredeyse tüm konulara olumlu yanıt aldıklarını aktardı:

"Bu aynı zamanda gaz kaynaklarının artışı için de geçerli. Sonbahar-kış dönemi geçtikten sonra Rusya'nın kendi bilançosuna dikkatle bakmamız gerekiyor, fakat bir milyar (metreküp) fazladan gaz arzının bizim için büyük bir sorun olacağını düşünmüyorum."

'ABD, RUSYA'NIN GÜVENLİK GARANTİLERİNE İLİŞKİN TEKLİFİ GÖRMEZDEN GELDİ'

Putin, ABD'nin güvenlik garantilerine yanıtı hakkında "Rusya'nın temel kaygılarının göz ardı edildiği şimdiden açık. ABD yanıtlarında, Rusya'nın güvenlik garantilerine ilişkin tekliflerinin temel noktalarını görmezden geldi" dedi. ABD ve NATO'dan gelen yanıtların üzerinde çalışıldığını dile aktaran Putin, "26 Ocak'ta ABD ve NATO'dan gelen yazılı yanıt dikkatle inceliyoruz. Ancak Rusya'nın temel kaygılarının göz ardı edildiği şimdiden açık ve Sayın Başbakan'ı bu konuda bilgilendirdim" diye konuştu ve şöyle devam etti:

"NATO'nun genişlemesinin önlenmesi, Rus sınırları yakınlarına saldırı silahı sistemlerinin yerleştirilmesinin reddedilmesi ve bloğun Avrupa'daki askeri altyapısının 1997'deki durumuna geri döndürülmesiyle ilgili üç temel talebimizin uygun bir biçimde dikkate alındığını görmedik."

'ATLATILDIK, KANDIRILDIK'

Daha önceden NATO'yu doğruya doğru ilerletmeme konusunda söz verildiğini söyleyen Putin, "Bilindiği üzere bize NATO bloğunun altyapısını bir karış dahi doğruya kaydırmama sözü verildi. Bunu herkes iyi biliyor. Bugün NATO'nun nerede olduğunu görüyoruz, Polonya'da, Romanya'da, Baltık ülkelerinde. Bir şey söylediler, farklı bir şey yaptılar. Bizde halk arasında dendiği gibi, atlatıldık, basitçe kandırıldık" şeklinde konuştu.

'GAZ KONUSUNDA GENEL OLARAK MUTABAKAT SAĞLANDI'

"Avrupa'da önümüzdeki yıl doğal gaz ile ilgili sorunlar yaşanabileceğini, fakat Macaristan'ın bu türden sorun yaşamayacağını" belirten Putin, "Avrupa'ya gönderilen gaz hacimleri yaklaşık yüzde 40'a kadar düştü ve gelecek yıl Avrupa'daki ortaklarımız, muhtemelen sorun yaşayacak. Macaristan sorun yaşamayacak, çünkü ek hacimler üzerinde mutabakat sağlandı. Nihai karar, ticari kuruluşlar tarafından nisan başlarında verilecek, fakat genel olarak mutabakat sağlandı" ifadelerini kullandı.

UKRAYNA GERİLİMİ: 'TÜM ÜLKELERİN ÇIKARLARI DİKKATE ALINMALI'

Ukrayna ile ilgili olumsuz gelişmelerden kaçınılması için tüm tarafların çıkarlarının dikkate alınması gerektiğini vurgulayan Vladimir Putin, "Tüm bu konulara derinlemesine ve ciddi bir şekilde bakacak olursak, durumun böylesine olumsuz bir şekilde gelişmesini önlemek ve bundan kaçınmak istiyorsak, ki bunu istiyoruz, Rusya dahil tüm ülkelerin çıkarlarının gerçekten dikkate alınması ve sorunun çözümü için alternatiflerin bulunması gerektiği açıkça anlaşılıyor" dedi.

Serada üretim maliyeti yüzde 138 arttı

Ali Ekber YILDIRIM

02 Şubat 2022 Çarşamba

Tarla üretiminin olmadığı bu aylarda pazarda, manavda, markette aldığınız domates, biber, patlıcan, kabak gibi ürünlerin hepsi seralarda üretiliyor. Bu nedenle fiyatları normal zamandaki fiyatların çok üstünde. Aslında sadece Türkiye'de değil dünyanın pek çok yerinde Aralık-Nisan dönemi bu ürünlerin arzında ciddi bir düşüş olur ve fiyatlar yükselir.

Marketlerde kilosu 10 liranın altında domates, biber salatalık yok. Biberde, patlıcanda, salatalıkta 20 liranın üzerinde ürün satanlar da var. Pazarda fiyatlar biraz daha makul. Yine de ürünün çeşidine, kalitesine göre farklılık gösteriyor.

Genel olarak artan girdi fiyatları tarım ve gıda ürünlerinin fiyatlarını artırıyor. Gıda enflasyonu bu nedenle çok yüksek, Hükümet sorunu kaynağından çözmek yerine etiket üzerinden çözmeye çalışsa da başarılı olamıyor, olması da mümkün değil.

Fiyatların çok yüksek olmasından herkes şikâyet ediyor. Fiyat artışının arkasındaki gerçeği görmek lazım. Öncelikle, bu dönemde piyasaya giren ürün miktarının çok az olduğunu belirtmek gerekiyor. Bu nedenle de fiyatlarda mutlaka bir yükselme oluyor. Ayrıca ağır kış şartları da fiyatların artmasında önemli bir faktör. Fakat, en önemli neden artan üretim maliyetleri.

Yakıt yüzde 400, hayvan gübresi yüzde 200 arttı

Antalya Ticaret Borsası'nın araştırma-geliştirme biriminden son bir yılda seracılıktaki üretim maliyetlerinin ne kadar arttığını sordum. Bir dekar domates üretimi için giderleri tek tek hesaplayıp gönderdiler. Üretim maliyetleri ile ilgili tabloya baktığımızda tek seferlik ekimde bir dekar domates üretimi için 6 Şubat 2021 tarihinde toplam giderler 25 bin 250 liraydı. 31 Ocak 2022 itibari ile 60 bin 200 liraya çıktı. Yani son 1 yılda 1 dekar domates üretiminde kullanılan giderlerdeki fiyat artışı ortalama yüzde 138 oldu.

En fazla artış ısıtma giderlerinde. İki ton katı yakıt 2021 yılında 2 bin liraya alınırken 2022'de 10 bin liraya alınabiliyor. Yüzde 400 oranında bir artış var.

Örtü altı 1 dekar domates üretiminde 6 Şubat 2021'de kullanılan hayvan gübresinin bedeli 1000 lira iken, aynı gübrenin 31 Ocak 2022'deki karşılığı 3 bin lira. Artış yüzde 200. İlaç, gübre, işçilik maliyetinde de çok büyük artış var. Aynı dönemde bu üç kalemdaki toplam artış yüzde 144'e ulaştı. 2021'de 9 bin lira olan ilaç, gübre ve işçilik gideri bu yıl 22 bin liraya çıktı.

Fiyatı en az artan giderler arasında serada kullanılan ip ve kasa zaiyatı. Her iki ürünlerdeki fiyat artışı yüzde 33 seviyesinde.

Enerjide iade sistemi ile üretici desteklenmeli

Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır, bu dönemde örtü altı üretimde özellikle ürünü soğuktan korumaya yönelik bir çalışma yapıldığını ve normal hava şartlarında üreticinin 100 kilo toplayacağı bir üründen bu dönemde 10 kilo yani yüzde 10 civarında bir üretim söz konusu olduğunu belirtti.

Telefonla görüştüğümüz Ali Çandır'ın değerlendirmesi ve önerisi şöyle: "Bu dönemde üretimde önemli bir düşüş yaşanıyor. Piyasaya arz edilen ürün miktarı çok azalıyor. Bu da fiyatlara yansıyor. Giderler içerisinde yer almayan üretim yerinin kiralanması da çok önemli bir gider kalemi oldu. En fazla gider kalemi olan yakıt da yani ısıtma maliyetinde çiftçiye destek sağlanması mümkün olmuyorsa burada bir iade sistemi getirilebilir. Üreticinin kullandığı yakıt, enerji bedelinin bir kısmı üreticiye iade edilerek üretimin devamlılığı sağlanabilir."

Yüksek maliyetin faturası Mayıs'ta ortaya çıkar

Daha çok küçük çaplı üretim yapan ve ürünlerini iç piyasaya satan üreticilerin yaşadığı maliyet sorununu büyük alanlarda ve teknolojik seralarda üretim yapan yatırımcılar da yaşıyor.

Sera Yatırımcıları ve Üreticileri Birliği (SERA-BİR) Yönetim Kurulu Başkanı Müslüm Yanmaz, seracılıktaki üretim maliyetlerinin diğer alanlara göre çok daha fazla arttığını söylüyor. Telefonla görüştüğüm Müslüm Yanmaz, seracılıkta özel gübreler kullanıldığını ve geçen üretim dönemine göre gübre fiyatlarındaki artışın ortalama yüzde 127, ilaç fiyatında yüzde 90 arttığını ifade etti.

Ürünün ambalajı olarak kullanılan kutunun maliyetinin çok arttığına dikkat çeken Yanmaz: "İçerisine domatesi koyduğumuz kutunun tanesini geçen yıl 3,5 liradan alıyorduk. Bu sene 12 lira. Artış yüzde 300'ün üzerinde. İşçilik maliyetleri çok arttı. Ağırlıklı olarak jeotermal enerji kullanılmasına rağmen enerji, ısıtma maliyetindeki artış yüzde 125 oldu" dedi.

Euro veya dolar bazında ürün satıldığı için şimdilik ihracata çalışanların daha rahat olduğunu belirten Müslüm Yanmaz, iç piyasaya çalışanların sıkıntı yaşadığını

söylüyor. Bu dönemde üretimde artış veya azalma olmadığını vurgulayan Müslüm Yanmaz'ın anlattıkları özetle şöyle: "Aralık- Nisan dönemi sadece büyük teknolojik seraların ağırlıklı olarak üretim yaptığı bir dönem. Örtü altı üretim çok az. Bu nedenle üretim miktarı daha az oluyor. Aralık-Nisan döneminde sadece Türkiye’de değil, dünyanın pek çok ülkesinde bu ürünler daha az üretiliyor. Bu nedenle fiyatı da daha yüksek olabiliyor. Artan üretim maliyetinin yansımalarını özellikle Nisan sonu Mayıs ayından itibaren göreceğiz. Çünkü, örtü altı üretimin büyük oranda devreye girmesiyle piyasadaki ürün arzında artış olacak ve fiyatlar düşecek. Yüksek maliyet, düşük fiyat üretenleri çok zorlayacak. Üreticinin üretime devam edip etmeme konusu da bu dönemde gündeme gelecek. Üretici, seracılık da özellikle örtü altı üretiminde bu yüksek maliyetlerle Mayıs ayından itibaren daha fazla yüzleşecek."

Domates enflasyon sepetinden çıkarılsın

Domatesin enflasyon sepetinden çıkarılması için bir dizi görüşme yaptıklarını anlatan Müslüm Yanmaz: "Seralarda yapılan üretimde kömür kullanılıyor, doğal gaz, yakıt kullanılıyor. Yani bacasız bir fabrika olarak düşünülmesi gerekiyor. Bu nedenle tarla üretiminin olduğu dönem ile sera üretiminin olduğu dönem arasında büyük fiyat farkı oluşuyor. Enflasyon sepetinde olması doğru değil. Ayrıca, domates dünyada da Aralık- Nisan döneminde çok az fiyatın artması normal. Özellikle salkım domates çok özel bir ürün yani salkım domatesin fiyatına bakarak domates fiyatları çok yüksek diye şikayet etmek de doğru değil" dedi.

Özetle, bu dönemde domates, biber, patlıcan, salatalık üretenler daha büyük zorluklarla karşı karşıya kalıyor. Üretim azaldığı için fiyatlar artıyor. Geçmişte olduğu gibi ürünün bol olduğu yaz döneminde sebzeleri kurutarak kışın tüketmek daha ekonomik olacak. Ayrıca markette, rafta gördüğünüz fiyata bakarak üreticinin çok kazandığını sanmayın. Etiketle gördüğünüz fiyat üreticinin cebine giren para değil.

TABLO

BİR DEKAR DOMATES ÜRETİMİ İÇİN (TEK EKİM) GİDERLER (TL)				
6.02.2021		31.01.2022		Değ (%)
Yıllık Naylon Kullanımı (Sera Örtüsü)	4.300	Yıllık Naylon Kullanımı (Sera Örtüsü)	7.500	74%
Toprak Hazırlığı ve İşleme	1.300	Toprak Hazırlığı ve İşleme	2.500	92%
Üretinin Yıl Boyunca Hale Ürün Taşıma Maliyeti	2.000	Üretinin Yıl Boyunca Hale Ürün Taşıma Maliyeti	4.000	100%
Hayvan Gübresi	1.000	Hayvan Gübresi	3.000	200%
Fide (2500 adet)	3.250	Fide (2500 adet)	6.500	100%
İp	150	İp	200	33%
2 Ton Katı Yakıt	2.000	2 Ton Katı Yakıt	10.000	400%
Elektrik	1.250	Elektrik	3.000	140%
Kasa (zaiyat)	750	Kasa (zaiyat)	1.000	33%
Diğer	250	Diğer	500	100%
İlaç-Gübre-İşçilik	9.000	İlaç-Gübre-İşçilik	22.000	144%
TOPLAM	25.250	TOPLAM	60.200	138%

Yeni ağırlıklar ocak enflasyonunu yüzde 12'ye doğru çekecek

Alaattin AKTAŞ

02 Şubat 2022 Çarşamba

✓ **Daha önce yüzde 13.5-15.5 arasında tahmin ettiğim ocak ayı TÜFE artışını aşağı yönde revize ediyorum. Yeni beklentim yüzde 12 civarı.**

✓ **Bu revizyonda en büyük etken yeni ağırlıklar. Ocak ayında çok yüklü zam gören elektrik, doğalgaz ve sigaranın 2022 ağırlığı daha düşük olacak. Ağırlığı artan otomobilde ise zam yok. Akaryakıt zamları ise ağırlık artışıyla birlikte TÜFE oranını yukarı itecek.**

Tüketici fiyatlarının ocak ayında göstereceği artışa ilişkin tahminimize bu köşede 27 Ocak'ta yer verdik. Bu tahminleri nasıl yaptığımızı olabildiğince detaylı olarak anlatıyoruz. Bu tahminlerde temel dayanağımız ve hareket noktamız, zam oranı kesinleşmiş ve TÜFE'de önemli ağırlığı bulunan kalemler. İşte bu şekilde hareket ederek geçen hafta ocak ayı artışını yüzde 13.5 ile yüzde 15.5 arasında beklediğimizi yazdık.

Ancak o gün ısrarla üstünde durduğumuz bir ayrıntı vardı. "**Ocak ayı tahminini biraz el yordamıyla yapmak durumundayız**" diye vurgulamıştık. Çünkü TÜİK her yıl ocakta o yıla ilişkin madde sepetini yeniler, ağırlıklar değişir. Maddelerde çok belirgin değişiklik olmaz; kullanımdaki payı çok azalan birkaç madde çıkar ve onların yerine artık daha fazla kullanılmakta olan maddeler girer. Asıl değişiklik ağırlıklarda yaşanır.

Madde ağırlıklarında ne gibi değişiklikler olabileceği aylık tahminimizi yazdıktan sonra ortaya çıkmaya başladı ve biz de bu konuyu köşemizde 31 Ocak'ta işledik.

Değil ocak ayına, bu yıla damgasını vuran zam elektrik zammıydı ve önceki günkü yazımızda elektriğin TÜFE'de geçen yıldan daha düşük bir ağırlığı olacağını belirttik.

Yalnızca elektrik değildi ağırlığı düşecek olan. TÜFE'de önemli yer tutan kalemlerden kira, sigara ve doğalgazın ağırlığında da gerileme olacaktı.

Buna karşılık otomobil ve akaryakıtın ağırlığında önemli ölçüde artış bekleniyordu.

Ağırlıkların bu yıl hangi düzeyde uygulanacağına ilişkin açıklama ocak ayı enflasyonu ile birlikte yarın yapılacak.

TÜFE kapsamındaki madde ağırlıklarının hangi etkenlere bağlı olarak değiştiğine de 31 Ocak'taki yazımızda yer verdik.

YENİ TAHMİN YÜZDE 12 CİVARI

Ocak ayı TÜFE artışını yüzde 13.5-15.5 arasında tahmin ederken 2021 yılı ağırlıklarını esas aldığımızı, o yüzden de bu tahmini biraz el yordamıyla yapmak durumunda kaldığımızı belirtmiştik.

Şimdi 2022'nin ağırlıklarına ilişkin tablo biraz netleşir gibi oldu.

Bu ay ortalama olarak yüzde 70-75 arası zam gören elektriğin TÜFE'deki ağırlığı geçen yıldan daha az.

Ocak ayında yüzde 25 zam gören doğalgazın ağırlığı da...

Aynı şekilde yüzde 47 zam yapılan sigaranın da...

Buna karşılık otomobilin ve akaryakıtın ağırlığında artış olacak. Ancak otomobil fiyatları ocak ayında neredeyse hiç değişmedi, dolayısıyla bu kalemden TÜFE'ye etki neredeyse sıfır düzeyinde kalacak. Akaryakıt zamları ise TÜFE'yi yukarı yönlü etkileyecek.

Ama sonuçta ağırlıklardaki bu değişiklik TÜFE'yi ilk tahminimizden biraz aşağı çekecek gibi görünüyor. Bu yüzden yeni tahminimiz yüzde 12 civarı. Yüzde 12'nin en fazla artı-eksi yarım puan oynayacağını düşünüyoruz.

SON GÜNLER ETKİLEMİŞSE...

Ayın son bir haftasında kış koşulları çok çetin geçti. Bu yüzden meyve sebze fiyatlarında görülmedik artışlar yaşandı.

Bu artışların ocak ayı tüketici fiyatları endeksine ne ölçüde yansıdığını bilmiyoruz. Bu zamlar tümüyle yansımış olsa bile ocak ayı oranına ancak dörtte bir ya da beşte bir düzeyinde etki etmiştir.

Meyve sebze fiyatlarında belirgin bir gerileme olmadığı takdirde bugünlerdeki yüksek fiyatlar etkisini şubat ayında gösterecektir.

YILLIK YÜZDE 49.89 OLACAK

Ocak ayı artışının yüzde 12 olarak gerçekleşmesi halinde tüketici fiyatlarındaki yıllık oran yüzde 50'ye dayanacak.

Aralık sonunda yüzde 36.08 olan yıllık artış, ocak sonunda yüzde 49.89'a çıkacak.

Geçen yılın şubat, mart ve mayıs aylarındaki görece düşük oranların etkisiyle yıllık TÜFE artışı genel eğilim olarak artmaya devam edecek. Fiyatlar geçen yıl şubatta yüzde 0.91, martta 1.08, mayısta ise yüzde 0.89 oranında artış göstermişti.

ÜRETİCİ FİYATLARINDAKİ ARTIŞ YÜZDE 100'Ü GEÇECEK

Tüketici fiyatlarına öylesine odaklandık ki üretici fiyatları biraz ikinci planda kaldı. Ancak yarın üretici fiyatların yıllık düzeyini görünce gözlerimiz fal taşı gibi açılacak.

Üretici fiyatlarının ocak ayında yüzde 14'ün üstünde artması durumunda yıllık artış yüzde 100'ü aşacak. Belki okuyunca bile şaşırdınız; yüzde 100'de bir yanlışlık var diye düşündünüz ama yok; yanlışlık yok.

Yİ-ÜFE için aylık yüzde 14'ün üstünde bir artış hiç de şaşılabacak bir oran değil. Hatırlayalım; üretici fiyatları aralık ayında tam yüzde 19.08 artmış ve yılı yüzde 79.89 düzeyinden kapatmıştı.

Abdulkadir Selvi

Davutoğlu'ndan Kılıçdaroğlu'nun canını sıkan öneri

2 Şubat 2022

Muhalefet liderlerinin hangi sırasıyla oturacakları konusunda çarpıcı öneri Kılıçdaroğlu'ndan geldi.

CHP Lideri, harf sırasına göre oturulabileceğini açıkladı. Bu buluş atomun çekirdeğini parçalamaktan dahi daha önemli.

Ama bu öneri tam olarak kabul görmüş değil. Çünkü harf sırasına göre olduğunda **Ahmet Davutoğlu** ve **Ali Babacan**'ın en başta oturması gerekiyor. Burada da **Ali Babacan** mı yoksa **Ahmet Davutoğlu** mu diye ikinci bir gerilim su yüzüne çıktı.

CHP'liler ve İYİ Partililer ise, bunların yüzde 1 oyları bile yok ama başköşeye oturacaklar, yüzde 25 oyu olan CHP Lideri son sıraya düşecek diye itiraz ediyorlar.

Muhalefet liderleri henüz oturma sırası sorunu çözebilmiş değiller ama bu kafayla Türkiye'de sistem değişikliği yapacaklar.

Her şey toz pembe gösterilmek isteniyor ama Millet İttifakı'nın önünde aşılması gereken önemli sorunlar duruyor.

DAVUTOĞLU'NUN ÖNERİSİ

Bu noktada **Ahmet Davutoğlu**'nun temaslarını mercek altına almakta yarar var. **Davutoğlu**, **Akşener** ve **Kılıçdaroğlu** ile önce ayrı ayrı sonra üçü birlikte görüştü.

Orada **Davutoğlu**'nun beşinci ya da altıncı parti olarak eklenmek yerine, Millet İttifakı'nın yeniden kurulması gerektiği önerisinde bulunduğu biliniyor.

Davutoğlu, muhalefetin sadece '**Cumhurbaşkanı adayı kim olsun?**' sorusuna odaklandığı oysa yeni bir perspektifle Millet İttifakı'nın yeniden kurulması gerektiği

görüşünde. Muhalefeti dağınık buluyor. Türkiye'nin sorunlarına çözüm üretmek yerine **'Kim cumhurbaşkanı adayı olsun'** mücadelesinin yaşandığını düşünüyor.

Millet İttifakı'nda partilerin eşit olarak temsil edilmesi gerektiğini savunuyor.

RAHATSIZLIĞA NEDEN OLUYOR

Davutoğlu'nun önerilerinin ittifakın büyük partileri CHP ve İYİ Parti'de rahatsızlığa yol açtığı bir sır değil. CHP'de, **'Yüzde 1 oyu bile olmayan parti ittifakı yeniden dizayn etmek istiyor'** şeklinde itirazlar söz konusu. **'Ahmet Davutoğlu bakalım bundan sonrası neyi talep edecek'** şeklinde değerlendirmeler yapılıyor. İYİ Parti'de de benzer yorumlar yapılmakla birlikte, 'Cumhurbaşkanı adayını CHP çıkaracak. Küçük partilerin oylarına CHP'nin ihtiyacı var. Onlar bu sorunu çözsün' yaklaşımı söz konusu.

DAVUTOĞLU'NUN CUMHURBAŞKANI PROFİLİ

Ama asıl çok önemli bir nokta var ki henüz kamuoyuna yansımadı.

Davutoğlu, Akşener ve Kılıçdaroğlu ile görüşmesinde iki ayaklı öneride bulunuyor.

1- Millet İttifakı'nın yeniden kurulması. İttifakta yer alan partilerin eşit temsili.

2- Cumhurbaşkanı adaylığı konusu.

Davutoğlu, muhalefetin cumhurbaşkanı adayı konusunda bir isim zikretmiyor. Ama bir cumhurbaşkanı adayı profili ortaya koyuyor. Bunu yaparken de **Kılıçdaroğlu**'nu incitmemeye çalışıyor. O nedenle kelimeleri özenle seçiyor ama **Kılıçdaroğlu** geriliyor.

Biraz sonra detaylarını vereceğim ama **Davutoğlu** ustaca, **Kılıçdaroğlu**'na **'Cumhurbaşkanı adayı olma'** mesajını veriyor. Haliyle **Kemal Bey** de rahatsız oluyor.

Çünkü **Kılıçdaroğlu**, cumhurbaşkanı adaylığına odaklanmış durumda. Hiç bu kadar motive olduğunu sanmıyordum. Ama kendisine en büyük hedef olarak cumhurbaşkanı adaylığını belirlemiş durumda.

Şimdi geleyim **Davutoğlu**'nun ideal cumhurbaşkanı adayı konusundaki değerlendirmelerine.

SÜNNİ VE TÜRK ADAY

Davutoğlu, nasıl bir cumhurbaşkanı adayı olsun diye bir araştırma yaptırdıklarını anlatıyor. Halkın, Sünni ve Türk bir cumhurbaşkanı adayı istediğini söylüyor. Muhalefetin cumhurbaşkanlığı seçimini kazanabilmesi için Türk ve Sünni bir cumhurbaşkanı adayı çıkarması gerektiğini söylüyor. **Davutoğlu**'nun bunu

mezhepçilik ve etnik ayrımcılık anlamında söylemediğini düşünüyorum. Kimseye haksızlık etmek istemem. Yazarken bile kelimelerimi özenle seçmeye çalışıyorum. Çünkü hassas bir konu. Ayrıca benim öyle bir takıntım yok. Ülkemizin geldiği noktada hâlâ mezhep ve etnik köken üzerinden siyasi eğilimlerin belirlenmesinin iç açıcı bir durum olmadığını düşünüyorum. Sadece bir kulisi aktarmaya çalışıyorum. **Davutoğlu**'nun Alevi ve Kürt bir cumhurbaşkanı adayının kazanma şansının zayıf olduğunu söylediği hatta bu profile sahip bir adaya CHP seçmeninin bir kısmının oy vermeyeceğini belirttiği ifade ediliyor.

Peki **Kılıçdaroğlu**'nun tavrı ne oluyor? O da ayrı bir yazı konusu.

DAVUTOĞLU MU ADAY

Burada, 'Ahmet Davutoğlu cumhurbaşkanı adayı olarak kendini mi tarif ediyor' değerlendirmesi yapılabilir ama daha çok **Kılıçdaroğlu**'na yönelik aday olma mesajı olduğunu düşünüyorum.

Tabii bu **Davutoğlu**. İkinci aşamada şu ya da şunlar cumhurbaşkanı adayı olsun der mi? Orasını bilemiyorum.

MİLLET İTTİFAKI'NDA KADER ANI

HDP'nin etrafında sol bileşenlerden oluşan üçüncü ittifak neredeyse kesinleşti.

Ama orada bir püf noktası var.

Seçim kampanyasında HDP ve PKK gölgesi altında kalacaklarını, milliyetçi ve ulusalcı tabanın tepki göstereceğini bildikleri için **Akşener** ve **Kılıçdaroğlu**, HDP'nin Millet İttifakı içinde olmasını istemediler.

Ayrıca HDP'nin baraj sorunu yok. O nedenle parlamentoya girme diye bir sıkıntı yaşamıyor.

CUMHURBAŞKANLIĞI SEÇİMİ

Ama bu işte kritik bir halka var. O da üçüncü ittifakı kuran HDP, cumhurbaşkanı adayı çıkaracak mı? **Pervin Buldan** ve **Mithat Sancar**'ın açıklamalarından, Millet İttifakı'nın adayını desteklemeye açık oldukları anlaşılıyor. Tek şartları cumhurbaşkanı adayının kendilerine dayatılmaması, aday belirlenirken HDP'nin görüşünün de alınması.

Bu çok zor bir konu değil. Belli ki bir pazarlık yürüyor.

Pervin Buldan, "İleriki dönemlerde, demokratik iktidarın bir parçası olacağız" dedi.

Cumhurbaşkanlığı seçiminde HDP'nin oyu çok önemli. Ama **Kılıçdaroğlu** HDP'ye göz kırptıkça, İYİ Parti'nin tepkisiyle karşılaşılıyor.

KRİTİK ZAMAN

“Demokrasinin yolu Diyarbakır’dan geçer” diyen **Kılıçdaroğlu**’na İYİ Parti Genel Başkan Yardımcısı **Yavuz Ağırlioğlu**’nun gösterdiği tepkiyi yabana atmamak lazım. **“Bireysel tepki”** diye geçiştirmeye çalışıyorlar ama **Yavuz Ağırlioğlu** bir damarı temsil ediyor. **Kılıçdaroğlu** o sözü söylediği andan itibaren İYİ Parti’de çok önemli bir iç tartışma yaşandı.

“Bu iş hiç iyi bir yere doğru gitmiyor” şeklinde değerlendirmeler yapıldı. Bu durumu hemen ‘İYİ Parti, Millet İttifakı’ndan ayrılıyor’ diye yorumlamıyorum. Hatta bu aşamada mümkün görmüyorum ama İYİ Parti cephesinde testi doluyor. Henüz kritik an gelmedi. Cumhurbaşkanı adayının belirlenmesi süreci, Millet İttifakı açısından kader anı olabilir. Şimdilik bu kadarını söyleyeyim.

Esfender KORKMAZ

Vesayet sözleşmesi: Kamu Özel işbirliği

2 Şubat 2022 Çarşamba

Türkiye'de 2010 yılından beri devlet doğrudan yatırım yapmıyor. Altyapı yatırımları, köprüler, yollar, hastaneler, havaalanlarını Kamu-Özel işbirliği anlaşması (KÖİ) yoluyla yapıyor.

KÖİ; AKP öncesinde de var olan, Yap-İşlet-Devret (YİD) modelinden farklıdır. YİD bir kamu altyapı yatırımının, geliri-gideri, kârı- zararı kendinde olmak üzere, yapması ve bir süre sonra yatırımı devlete bırakmasıdır. Osmanlı'nın son dönemlerinde tramvay, tünel, elektrik, gaz, bazı limanlar da benzer şekilde yabancı şirketlere verilmişti.

Özal döneminde yapılan bazı yatırımlar Yap-İşlet Devret modeliyle yapılmıştı. Söz gelimi Göcek Tüneli'nde devlet kefil olmadı. Müteahhit sermaye buldu, ortak buldu, yaptı. Geçiş parasını alıyor. Süre sonunda bu yatırım devlete kalacak.

KÖİ modelinde kâr müteahhidin, zarar halkındır. Böyle bir anlayış piyasa ekonomisi mantığına uymaz. Bu yolla yapılan köprüler, geçitler kara yolları, hastaneler ve havaalanları, kârı ve zararı müteahhitlere ait olmak üzere, bütçeden para çıkmadan, Yap İşlet Devret modeline göre de yapılabilirdi. Ama modelde müteahhidin kârı dolar olarak talep garantisi ile sağlama bağlanmıştır. Zarar ise halka sosyalize edilmiştir.

Dahası altyapıyı yapmak devletin görevidir. Oysa ki bütçelerde yatırımlar için ayrılan pay, sermaye transferlerini de sayarsak en fazla bütçenin yüzde 6'sı kadardır. Ama talep garantili KÖİ projeleri, uzun süre bütçeden ödenecektir. Zaten bütçenin bir kısmı popülizme gidiyor. Bir kısmı da KÖİ'ye gidiyor. Daha da gidecektir. Bu defa gelecek iktidarların elinde bütçe kalmayacak. Yani KÖİ 'benden sonra tufan' demektir.

Mali ve siyasi olarak meyvesini iktidar topluyor, maliyetini gelecek iktidarlar ve halk çekecek. Bu bir cin fikir değil mi? Ama rasyonel ve iktisadi olmayan cin fikirler her zaman toplumun geleceğini ipotek altına almıştır.

Dün Sözcü'de Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'ndan aldığı KÖİ'nin yatırım tutarı 159,4 milyar dolar olarak yayınlandı.

Eğer 159,4 milyar dolarlık yatırımı devlet yapsaydı, yüzde 2 faiz farkı yüzde 15 müteahhit kârı eksik olacaktı ve 159,4 milyar dolarlık yatırım 27 milyar dolar daha düşük, 132 milyar dolara çıkmış olacaktı.

Bu yatırımların geliri, bütçeye girecekti ve devlet bu gelirlerle bu yatırımların borcunu ödeyecekti. Oysa ki şimdi talep garantisi nedeni ile bundan sonraki devlet bütçeleri de ipotek altına girmiştir. Bundan sonra devlet bütçe ile gerekli hizmetleri, yatırımları yapamaz.

Talep garantisinin hangi fizibilite hesabına göre verildiği, halka ne kadar daha yük getireceği belirsizdir. Söz gelimi Kütahya-Afyon-Uşak illerine hizmet vermek üzere yapılan Zafer Havalimanı için, 2020 yolcu garantisi 1 milyon 279 bin iken, fiili yolcu sayısı 7 bin kişi oldu. Bu garanti nedeni ile yapan firmaya, 6 milyon 738 bin Euro ödendi. Bu ödeme 2044 yılına kadar devam edecektir.

Bu yolla müteahhitlere ve dolayısıyla müteahhitlerin bağlantılı olduğu kişilere veya kesimlere bütçeden aktarılan bu kaynaklar yanında ayrıca özellikle köprü, alt geçit ve paralı yollarda dünya ortalama fiyatlarının çok çok üstünde fiyat politikası ile de halktan gelir transfer edilmektedir.

İzmir'den İstanbul'a sebze ve meyve getiren bir TIR, 3000 lira ödeyecektir. Bu şartlarda navlun maliyetlerinin fiyatlara yansımaları ve Türkiye'de gıda fiyatlarının artması kaçınılmazdır.

Hasılı, Kamu-Özel İşbirliği yoluyla, vergi mükelleflerinden ve halktan bir kesime gelir transferi yapılıyor. Ayrıca sözleşme değerinin nasıl hesaplandığı ve hedefin ne olduğunu da kamuoyu bilmiyor.

Dahası, KÖİ sözleşmeleri Meclis ve Sayıştay denetiminden geçiriliyor.

Sayıştay 2020 kamu kurumlarını denetim kapsamında yapılan Karayolları denetim raporunda "Bulgu 10: Yap-İşlet-Devret Modeli İle Gerçekleştirilen Otoyol Projelerinde İdarece Verilen Talep Garantilerinin Mali Tablolarda Eksik Yer Alması Yap-işlet-devret modeli ile gerçekleştirilen ve işletmeye açılan otoyol projeleriyle ilgili olarak İdarece verilen talep garantilerinin tam, doğru ve gerçeğe uygun bir şekilde muhasebe kayıtlarına alınmadığı görülmüştür." denilmektedir.

Sonuç olarak; Kamu Özel İşbirliği yatırımları uygulamada 84 milyon insanımızı vesayet altına aldı. Bundan sonra hepimiz ve devlet bütçesi Kamu Özel İşbirliği müteahhitlerine ve arada olanlar varsa onlara çalışacağız. Bu iş sürdürülemez. İyi mi-kötü mü tartışma zamanı bitti. Bir an önce kurtulmamız gerekir.

Ahmet Cevdet Paşa'nın dediği gibi; "Def'i mazarrat, celbi menfaatten yeğdir."

İbrahim Kahveci

Fiyat artışı %50'yi geçti

Başlığa dikkat ederseniz 'fiyat artışı' dedim; 'enflasyon' demedim. Türkiye'de enflasyon fiyat artışı değil; başka birşey oluyor.

İstanbul Ticaret Odası-İTO dün İstanbul geçinme endeksini açıkladı. Buna göre ocak ayında fiyatlar %13,78 arttı. Böylece yıllık fiyat artışı %50,91'e ulaştı.

İTO verilerine göre Ocak ayınca 'gıda fiyatları' bile %13,81 artış gösterdi. Gıda fiyatları içinde 'yağlar, süt ve süt ürünleri ile yumurta' fiyatları da aylık bazda %12,58 artış yaşadı.

Ekmeği ise hiç sormayın... Çünkü 'ekmek ve tahıllar' kaleminde de fiyatlar aylık bazda %9,34 artış görüldü.

Burada şunu sorabilirsiniz: Bir gün önce Türk-İş ocak ayı mutfak enflasyonunu %3,71 ve gıda harcama fiyat artışını da %5,9 açıklarken; İTO bu sektörleri nasıl yüzde 10-13 aralığında açıklıyor?

Bunu ben de bilemiyorum.

Hatta şunu da bilemiyorum: ISO PMI endeksi ocak ayında biraz kötüleşerek 52,1 seviyesinden 50,5 seviyesine geriliyor. Oysa yine ocak ayına ilişkin MUSİAD-SAMEKS endeksi 1,4 puanlık artışla 50,2'ye geliyor.

Evet, İstanbul'da fiyatlar aylık bazda 13,78 ve yıllık bazda da 50,91 artış gösterdi. Ama enflasyon değil bu... Enflasyon başka birşey...

İstanbul'da fiyat artışının bir başka özelliği daha var.

Perakende fiyatlar aylık bazda yüzde 13,78 artıyor ama toptan eşya fiyatları (TÜİK-ÜFE) yüzde 6,03 artışta kalıyor. Hatta yıllık bazda perakende fiyat artışı %50,91 olurken, toptan eşya fiyat artışı %53,96 ile epey birbirine yakınlaştı.

Kısaca şunu söyleyelim: Üretici fiyat artışı artık perakendeye daha yoğun yansıyor.

TÜİK'in bundan sonra açıklayacağı enflasyon verilerinde de benzer sonuçlar gözleyebiliriz. Lakin ne derece inandırıcı sonuçlar gelir, bilemiyoruz.

ELEKTRİK FİYATI UÇUYOR

Kendimize bir soru soralım mı?

Biz bu haltı neden ettik?

Bütün dünya fiyat artışları ile uğraşırken, biz bu sağanağı nasıl sel haline çevirdik?

Şöyle anlatayım: Dünya'da varlık fiyatlarında önemli artışlar yaşanıyor. Mesela Avrupa doğalgaz fiyatları (mmbtu verisi üzerinden) 4-5 dolar, bilemedin 10 dolar ediyordu. Önceki yıl pandemi başladığında bir ara fiyatlar 2 doların bile altına geriledi. Geçen yıl ise ortalama fiyat 16,1 dolardı ama yıl sonu itibari ile artık fiyatın 38 dolara geldiğini gördük.

Gerçi biz doğalgaz Brent Petrol fiyatına endeksli alıyoruz. O nedenle 2020 yılında spot piyasada çok ucuzlayan gazı almış ve boru hatlarını biraz boş bırakmıştık.

Şimdi ise boru hatları çok daha avantajlı durumda ve biz buradan gaz alıyoruz. Bu doğru bir hamleydi...

Ama yanlış olan şuydu: Ülkemizin her köşesini doğalgaz ile buluşturduk. Bu derece ithal ürüne bağımlılık stratejik bir hata olsa gerek...

Ve dün sabah açıklandığında gördük ki, elektrik üreten santrallerin doğalgazına yüzde 14 daha zam yapılmış.

Ama durun mesele burada bitmiyor.

EPIAŞ toptan elektrik fiyatlarına bakıyorum. Adeta 1 lira 345 kuruşta kilitlenmiş. Oysa daha geçen yıl toptan fiyatlar sadece 29-30 kuruş seviyesindeydi.

EPIAŞ toptan fiyatlar üzerinden alınan elektrik, öncelikle dağıtıcılara iletiliyor. Oradan dağıtıcılar (özelleşen firmalar) bu elektriği abonelere götürüyor. İşte bu arada kayıp-kaçaklar da oluşuyor. Bunun yanına firmaların kar payları ve vergiler de eklendiğinde, üretici fiyatının yaklaşık 2,2 katına aboneler elektriği tüketmiş oluyor.

Aralık ayında ortalama 1,0 lira olan toptan elektrik fiyatı ocak ayınca artık 1,345 liradan işlem görüyor.

Bu duruma göre nihai satış fiyatı 2,95 liraya gelmesi gerekiyor. Ama bu durum elbette normal şartlar altında olması gerekeni gösteriyor. Oysa ocak ayında yüzde 127 zamlanan üst tüketim diliminde bile elektrik fiyatı 2,06 lira ediyor.

Bizim sormamız gereken nokta şu: Elektrik fiyatları neden üreticide bu kadar çok arttı?

Kurdan mı; yoksa ithal fiyat artışı da eklendiğinde ikisi birden mi?

İşte o nedenle söylüyorum: Dünya sağanak yağmurla uğraşırken biz neden sel durumu yaşıyoruz?

ZAMLARA DEVAM

Dün gece akaryakıt fiyatlarına bir kez daha zam geldi. Daha dört ay önce 7 lira olan benzin-mazot artık 15 liraya dayandı. Elektrik desen keza aynı şekilde...

Bu atmosferde fiyatların düşmesini beklemek acaba nasıl bir hesap ile dile getiriliyor?

Rakamların dili ile siyasetin dili hiç bu kadar farklı olmamıştı. Umarın iyi niyet temennileri gerçeğe dönüşür. Aksi halde durum epey ciddi. Zamların arkası kesilecek gibi durmuyor...

Oğuz Demir

Ekonominin zinciri koptu!

Yılın ilk ayı geride kaldı. 2021 yılı sona ererken hepimizin aklında özellikle ekonomi ile ilgili ciddi soru işaretleri vardı. Plansızlık, gündelik çözümler, belirsizlik ve güvensizlikle geçen yılın son çeyreğinin ardından 20 Aralık 2021 günü en azından kurdaki ateşin bir süre düşmesine neden olan bir adım atılmıştı.

Ne olmuştu?

Dolar tarihi seviyeleri birkaç saat içinde aşp 18 TL'nin üzerine çıkmıştı. Ciddi bir panik ortamı oluşmuştu. 20 Aralık gününe kadar "rekabetçi kur" istiyoruz, o yüzden dövizdeki artış önemli değil diyen iktidar, kur o seviyeye çıkınca mecburen çark etti. Kur korumalı mevduat sistemini bir çözüm gibi önümüze koydu. Bu açıklamanın ardından gelen **arka kapı döviz satışı işlemleriyle** kur 13,50 seviyesinde dengelendi ve bir ayı aşkın süredir de bu seviyelerde.

İktidar çevreleri de bunu büyük bir başarı olarak anlatmaya devam ediyor. Başarı ne?

Eylül'de 8 TL civarında olan doların Aralık'ta 18'lere çıkması ve yılı 13,50'de bitirmesi.

Bravo!

Ama atladıkları bir yer oldu! Ekonomi öyle bütün bir yapıdır ki siz faizi indirmek uğruna dövizin sıçramasına izin verdiğinizizi sanırsınız ama o arada bütün dengeler kaybolur. Hatta öyle kaybolur ki o rekabetçi kur dediğiniz kur da bir işe yaramamış olur.

Nereden anlıyoruz bunu?

Dış ticaret verilerinden. Kurdaki artış devam ederken bu kur seviyesi ihracatı patlatıyor demişlerdi hatırlarsanız. Bakalım ne kadar patlamış. Nereden bakalım? Devletin resmi istatistik kurumu TÜİK'ten. Hani şu geçtiğimiz hafta son bilmem kaçınıcı kez başkanı görevden alınıp yerine yeni başkan atanan...

Ne diyor TÜİK?

2020 yılında 49,8 milyar dolar olan ithalat ihracat farkı, 2021’de 46,1 milyar dolara indi. TL’nin yüzde 83 değer kaybettiği 2021 yılında dış ticaret açığı sadece yüzde 7,5 daralmış.

Amaç hasıl oldu mu?

Gördüğünüz gibi olmadı. Öyle belirgin bir düzelme yok.

Bedeli ne oldu?

Tüketici enflasyonu yarın açıklanacak veriyle yüzde 50'lere çıkacak. Üreticilerin maliyetleri de yüzde 90'lara doğru yol alır duruma geldi. Market faturaları, çarşı-pazar bütçeleri eridi gitti. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi elektrik ve doğalgaz faturalarına da dolar ve artan petrol fiyatı meteor gibi çarptı.

Hakkını yemeyelim. Doğalgaz ve elektrikteki fiyat artışlarını tüketiciye yansıtmamak için hükümet bir hayli çırpındı. Bütçeden sübvansiyon da sağladı. Ayrıca daha ucuz fiyata alınan stoktaki doğalgaz kullanıldı. Belki fiyatlar düşer diye.

Ancak ne petrol fiyatları düştü ne de dolar!

Bu arada zamlar sanayiye ve elektrik üreten doğalgaz santrallerine yapıldı.

Santrallere satılan doğalgazın fiyatına **Eylül’de yüzde 15, Ekim’de yüzde 15, Kasım’da yüzde 46, Aralık’ta yüzde 20 ve Ocak’ta yüzde 15** zam yapıldı. Şubat itibariyle yine yüzde 14 zam yapmak durumunda kaldılar. Santraller elektrik üretimi için 31 Ağustos’ta 100 TL ödediği gaza 1 Şubat’ta 304 TL ödeyecek.

Sonuç ne oldu?

Elektrikteki maliyet artışı mecburen döndü, dolaştı ve tüketiciye yansıdı.

Oysa bu kadar çırpınma yerine, en baştaki faiz ısrarı olmasa dövizdeki denge bozulmasa, döviz bu kadar artmayacaktı. Fiyat artışları bu seviyelerde olmayacaktı. Ancak dikkate almadılar!

Ve hepinizin malumu yılbaşında elektriğe de kallavi bir zam geldi. Aylık kademeli fiyatlandırmaya geçtiler. Önce günlük 5 kWh (aylık 150 kWh) kadar olan kısma yüzde 50 zam yapıldı. Bunun üzerinde elektrik tüketimi için de yüzde 125’lik zamma karar verildi.

Dediğim gibi aslında hiç bunlara gerek yoktu.

Ancak zincir bir yerden kopunca toparlaması kolay değil.

02.02.2022

Vatandaşın tepkisi çok artınca elektrikte de dövizde yaptıklarını yaptılar. Kademeli fiyatlandırmadaki limiti 150 kWh'tan 210 kWh'a çektiler.

Zam oranlarına ise dokunamadılar.

Yani yine ölümü gösterip sıtmaya razı ettiler.

Ne uğruna?

Faiz dğsn diye!

Dğt m faiz?

Bir bankaya uğrarsanız onu da size bankacılar anlatır!

Dedik ya ekonomi bir bütündür. Bunu dikkate almadan yapılan politika ise hepimize yk!

02 Şubat 2022, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

İş çok ciddileşiyor

Siyaset hiç şakası olmayan çok katı bir döneme giriyor.

Bugüne kadar **Kemal Kılıçdaroğlu**'nun yahut **Ekrem İmamoğlu**'nun yaptıkları, genel olarak mizah alanında değerlendirildi.

Kemal Kılıçdaroğlu'nun birbirini yalanlayan sözleri ya da **Ekrem İmamoğlu**'nun İstanbul hizmet beklerken sürekli tatile çıkması, sadece alaya alınırdı.

Ancak son gelişmeler bardağın taştığını ortaya koydu.

HALK CEZALANDIRACAK

Artık kimse, elinde kamu yetkisi olan kişilerin bu yetkileri keyifleri için kullanmalarına hoşgörülle bakmayacak.

Bu sürecin en ağır işaretini MHP Genel Başkanı **Devlet Bahçeli** verdi ve **İmamoğlu**'nun istifa etmesini istedi.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, **İmamoğlu**'nun davranışlarını hafife alırken **Kılıçdaroğlu**'na da yeni bir 250 bin liralık tazminat davası açtı. Başta da söylediğimiz gibi artık işin şakası yok.

Kim siyasi pozisyonunu keyfi şekilde kullanmaya kalkarsa bu hem siyasette hem hukukta hem de halk nezdinde cezalandırılacak.

Hep merak ederim, çok başarılı örnekler varken bazı insanlar siyasete neden heves ederler?

Örneğin, hakikaten **İmamoğlu**, Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın İstanbul'da hayata geçirdiği projelerden herhangi birini gerçekleştirmeyi düşünüyor muydu?

BAZILARI KÖTÜ DÜŞECEK

Veya **Kemal Kılıçdaroğlu**, FETÖ kasetiyle **Deniz Baykal**'dan görevi alırken **Baykal**'ın **Çiller**'le birlikte Türkiye'yi Avrupa Birliği'nin yarı ortağı haline getirdiğini hatırlıyor muydu?

Sanırım bundan sonra bunlar ciddi şekilde düşünülecek.

Bu düşüncelerin sonu, bazılarının düşmesine de sebep olacak.

Hadi saldırın bakalım troller

Dün yazdım buraya, elektrik zamlarını eleştirmem üzerine trollerin nasıl saldırdığını.

Ben de onlara siz faturayı ödeyenden yana değil, faturayı gönderenden yanasınız dedim.

Elektrik faturaları gelmeye başlamadan yazmaya başlamıştım bu zamların sonuçlarını, faturalara nasıl yansıtacağını.

Ve günlük 5 Kwh'lık indirimli elektriğin Türkiye için çok komik olduğunu, "Türkiye ortalaması hane başı günlük 7 Kwh'dır. İndirimli bölüm en az bu kadar olmalıdır" diye de belirttim yazılarımda.

Yazdıklarım elektrik dağıtım şirketlerinde bir rahatsızlık yaratmış olmalı ki, ELDER yani Elektrik Dağıtım Hizmetleri Derneği Başkanı Kıvanç Zaimler geldi uzun uzun anlattı sektörün aldığı dağıtım payını, fiyatlamanın nasıl yapıldığını.

Ona da söyledim, "Düşük tarifeli miktar ayda 210 kwh olmalı" diye.

Zaimler ise bu miktarın biraz yüksek olduğunu gerçek miktarın daha düşük olduğunu iddia etti.

Bana göre ise bu miktar bile az çünkü yazlık gibi, yayla evi gibi birden fazla evi olanlar var ve ortalamaya bunlar da dahil.

Aslında bugün onlarla yaptığım görüşmeyi yazacaktım ama araya bir başka karar girdi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan dün elektrikte indirimli tarifenin günlük 5 kwh'lık tüketimden günlük 7 kwh'lık tüketime yani tam da benim önerdiğim miktara çıkarıldığını duyurdu.

Ve elektrik fiyatlarını eleştirip, öneriler getirdiğim için bana saldıran iktidar trolleri fena açığa düştü.

Ben ise Cumhurbaşkanı'nın bu açıklamasından okurlardan gelen "Teşekkür" mailleri ile haberdar oldum. "Siz önerdiniz oldu" diyenlerden duydum.

Aslında benim daha kapsamlı ve iktidar politikaları ile daha uyumlu bir önerim daha var.

Madem çok çocuk, madem geniş aile diyorsunuz, o zaman indirimli elektrik miktarı da hane halkı sayısına göre belirlenmeli diyorum.

Tek başına yaşayana da 210 kwh, ana baba üç çocuk 5 kişi birlikte yaşayana da 210 kwh, ana baba, büyükanne, büyükbaba 3 çocuk 7 kişi birlikte yaşayana da 210 kwh.

Çok mantıklı değil.

Ama yine de buna da şükür.

Troller ve iktidar beslemeleri de bu gelişmeden ders alsınlar.

Yalakalık da bir yere kadar.

Bankacılık verileri enflasyonu gösterir mi!

Bankacılık sektörünün 2021 yılı verileri netleşti.

Sektörün 2020 yılı aktif büyüklüğü 9 trilyon 213 milyar TL'ye çıktı.

Bir önceki yıla göre artış miktarı 3,1 trilyon TL.

Artış oranı ise yüzde 50,9.

Yine bankacılık sektörünün kârlılığı da 2020 yılında 59,9 milyar TL iken 2021 yılında 92,1 milyar TL'ye çıktı.

Kârlılıktaki artış oranı ise yüzde 53,7.

Mevduatlardaki artış oranı da hemen hemen aynı.

Onlar da yüzde 53,5 oranında artmış.

Peki sizce her üçünde de birbirine çok yakın oranlarda meydana gelen bu artış neyi gösteriyor!

Bankacılık sektöründe çok sıra dışı bir gelişme olmadığına göre bu artışların işaret ettiği tek bir şey var.

Enflasyon.

Hem aktif büyüklük hem kârlılık hem de mevduat miktarlarındaki eşit orandaki “şişme” benim mantığıma göre ülkedeki parasal şişmeyi yani enflasyonu gösterir.

Garantiden düşeceksiniz umarım

İstanbul'u ve yurt genelini vuran yoğun kar yağışında iktidarın tek hedefi İstanbul Büyükşehir Belediyesi olsa da, Bakan Karaismailoğlu'nun da kabul ettiği gibi, Karayolları sorumluluk alanındaki yollar ve yap işlet devret modeli ile işletilen havalimanları da kapandı ve hizmet veremedi.

Ancak sözleşme gereği KÖİ ya da YDİ modeli ile yapılan bu yolların ve havalimanlarının kullanılabilir halde olması işletmecilerin sorumluluğunda.

İşletmeciler bu yolları açık tutamadılar ve epey bir sürücü mağdur oldu.

Şimdi bu sürücülerin ücretleri iade edilecekmiş.

Bu yollar geçiş garantili olduğu için sürücülerin ücretlerinin iade edilmesinin, yolu işleten firmalar açısından hiçbir anlamı yok.

Çünkü araç geçse de geçmese de onlar garanti paralarını alıyorlar.

Araçlara iade edecekleri ücretleri devletten alıyorlar.

Zaten benim sormak istediğim de tam bu.

Ücret iadesi palavrasını boş verin şimdi.

İşletmeci firmaların yolları ya da havaalanlarını açık tutmayı başaramadığı günlerin garanti ödemeleri yıl sonunda bu firmalara yapılacak garanti ödeme miktarından düşülecek mi!

Yoksa garanti kapsamında yine halka mı girecek?

Bize ondan haber verin.

Muhalefetin jeton sorunu

CHP Genel Başkanı Akkuyu Nükleer Santrali ile ilgili "Devreye girince sanayici üç katı pahalı elektrik kullanacak" demiş.

Bravo.

Müthiş tespit.

Kendisine bir tavsiyem var.

Arada sırada benim yazdıklarımı okusun.

Bakın aylar önce "Aman bir taneye daha gerek yok" başlığı altında Akkuyu'da üretilecek enerjinin pahalı olduğunu ve şimdilik başka nükleer santrale gerek

olmadığını, en azından alım garantili bir nükleer santrale gerek olmadığını anlatmışım.

Sayılarla, verilerle.

Devletin serbest piyasadan 770 milyon dolara alabileceği enerjiyi, Akkuya'dan 15 yıl boyunca mecburen 2,1 ila 2,7 milyar dolar arası bir fiyata alacağını anlatmışım.

Bizim aylar önce yazdığımıza, ana muhalefetin şimdi vakıf olması önemli bir gelişmedir.

Jeton düşmüştür ama geç düşmüştür.

Muhalefetin iyisi geç uyarı değil erken uyarı sistemine sahip olandır.

Bu yüzden kendilerine tavsiyem okumalarıdır.

Okurlarsa bilirler, bilirlerse dedikodu değil, gerçek siyaset yapabilirler.

NE ZAMAN ADAM OLURUZ?

Terör örgütlerini hortlatmadığımız zaman.